

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbuja vask četrik in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četr leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge Evropejske dežele 3 K. — Kdor hoši sam po njega, plača na leto 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovoril. — Učje „Koroškega Habsburškega škratva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 3. — Rokopis se ne vrača. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 3, sprejemno uradno, kuzernte in reklamacije. — Za vsakotne oglaševanje popusti. V vsakem „Mala namučna“ stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezapete reklamacije so poštno preste.

mi se ne bomo razburjali, naši možje in mladeniči še bodo gotovo našli priliko in povedali, da odločno odklanjajo povsod, tudi pred cesarjem, zastopstvo Ornigov in Linhartov. Ornig je nadalje trdil, da bi podpis za vojna posojila bili med našim ljudstvom še večji, ako bi majniške deklaracije ne bilo. Kako neresnično in smešno obenem, a tudi drzno, da si u. i. Ornig črni naše ljudstvo, ki je dosedaj rado dajal vojna posojila. Nazadnje je prosil cesarja, da se trdo postopa proti Jugoslovanom. Izrekel je tudi željo, da se državni zbor razžene. Tako bi ostalo ljudstvo pri svojem strašnem trpljenju brez zastopnikov in posredovalcev!

Za precejšnje spoznanje se bolj nespametno in neresnično je govoril urednik glasila ptujskih snop-sarjev Linhart. Najprej je trdil cesarju, da je Stajerčeva stranka prišla do velike politične moči. Taja lepa! Kje in kedaj? Stranka je tako majhna, da se organizirana ni. Shoda si ne uog prirediti! Nima nebenega poslanca, pri vseh volitvah propade. Od kar hujska za nadaljevanje vojske, je izgubila še zadnji ugled med ljudstvom. Potem je tudi Linhart prosil cesarja za krepko besedo proti Jugoslovanom.

Linhart je govoril le čisto kratek govorček, kar se je splošno opazilo. Kakor znano, se morajo govori urej vladi predložiti.

Cesar je odgovoril, da ga veseli, da oba naroda na jugu mislita enako. Vlada je očitno v tem oziru vladarja slabo poučila. Nemškutarji niso slovenski narod, a slovenski narod stoji kakor en mož za majniško deklaracijo, za svobodno Jugoslavijo.

Nato pa je cesar južnim Nemcem in nemškutarjem povedal bridko resnico v teh-le besedah: „Marsikaj je v pogojih za narodni in kulturni razvoj posameznih narodov pri nas potrebno zboljšanja...“ Tako jel Marsikaj je pri nas potrebno zboljšanja, posebno pri nas Jugoslovanih. Nemška nadvlada nasprotuje enakopravnosti vseh narodov!

Potem je cesar omenil znani program Seidlerjeve vlade, kako misli ta vlada urediti razmere pri nas. Kakor rečeno, nosi v ustavni državi vso odgovornost za cesarjeve besede vlada in cesar govori o političnih programih, kakor mu jih predloži vlada. Ker se menja vlada, ker se z njimi menja politični programi, zato je treba tozadevne besede cesarjeve razumeti le v smislu vladine ustavne odgovornosti.

Samoumevno je, da bodo Stajerčijanci cesarjeve besede po svoje razlagali. Prosto jim! Oni po svoje, a mi po svoje! Mi vemo, da kar delamo, je pravi in zato nam ni treba spreminjati svojega stališča. Mi ostanemo, kakor smo bili, zvesti svoji majniški deklaraciji, navdušeni za svobodno, tujega gospodarstva prosto jugoslovansko državo!

Eno pa je gotovo, da bo nastop južnih Nemcev in nemškutarjev kriv, da se nadaljuje vojska in pride do pomirjenja med narodi. Za mir ni cesarja prosil nih en nemškutar! To si treba pred vsem zapomniti!

Protestiramo.

Pondeljкова »Straža« piše:

Zadnjo soboto so bili jugoavstrijski Nemci in nemškutarji pri cesarju, da ugovarjajo tam proti habsburški Jugoslaviji in zatožijo na Dunaju cesarju vedno zvesto udane Jugoslovane. V deputaciji so bili med drugimi mariborski župan dr. Schmiderer, ptujski Ornig, bivši slovenski socialdemokrat, zdaj pa pristen nemški nacionalec in urednik lažnjivega Štajerca Linhart in več drugih brezpomembnih oseb iz avstrijskega juga. Edino dobro, pa tudi res potrebno je že bilo, da so ti Nemci in nemškutarji šli na Dunaj cesarja zagotavljati zvestobe in udanosti do trona in dinastije, ker dogodki zadnjih tednov in razprave na nemških Volkstagh v Mariboru, Gradcu in drugod so pokazale naše Nemce in nemškutarje v vse drugi kakor dinastični luči tako, da so se celo pošteni Nemci zgražali nad tem.

Pa ta deputacija se je širokoustila na Dunaju, da govori v imenu jugoavstrijskih Nemcev in Slovencev. Proti temu zavijanju resničnega položaja najodločneje protestiramo. Ta deputacija ni niti 5% jugoslovanskega prebivalstva zastopala. Govoriti je smela kvečjemu v imenu par tisoč »privandranih« Nemcev — sicer pa ne tega ne — in pa v imenu nerazsodnih in zapeljenih 7000 reci in beri: sedentisoč »Štajerčevih« naročnikov. To je vse. In zdaj pa hočejo slepiti javnost, da so govorili tudi v imenu Slovencev! To je ravno tako, kakor če 1 1/2% nemških priseljencev na Kuroskem in Estonskem glasuje za zvezo z Nemčijo ter se to glasovanje razbobna v svet kot glas samoodločbe kurorskega in estonskega ljudstva. Mi najodločneje odklanjamo tako zastopstvo poštenih Slovencev!

Protestiramo pa tudi proti temu, da naša vlada vlačí vzvišeno osebo vladarjevo v politične boje. Politične avdijence pri cesarju predlaga ministrski predsednik, njemu se mora predložiti besedilo govorov on je tudi odgovoren za to, kar se godi pri takih avdijencah. In tako je dr. Seidler odgovoren za nestrpní, odurni, surovi in robati ton, v katerem so govorili v soboto naši Nemci in renegati pri cesarju zoper Jugoslovane.

Dr. Seidlerja se je že davno opozorilo na hude posledice tega koraka, in zato je edino on odgovoren za vse zlo, ki bo nastalo iz eventuelne zlorabe cesarjevih besed po naših nasprotnikih. Vlada vedno povdarja, da hoče napraviti mir med narodi, a dela in povečuje le razdor ter neti sovraštvo. Tako je storil Czernin, tako dela dr. Seidler. Z dr. Seidlerjem se bo za to obračunilo v parlamentu, če se bo sploh še kdaj upal prikazati pred njim.

Drugače pa nas romanje nemškutarjev in Nemcev na Dunaj sploh ne alterira. Naša pot je jasno začrtana po majniški deklaraciji. Naše ljudstvo je skoz in skoz navdušeno za habsburško Jugoslavijo in to zahteva na ves glas kot edino sredstvo, da se naš narod brani. Od te svoje zahteve ne odstopi niti za en las, in naj naši nasprotniki še tako vpijejo zoper Jugoslavijo in kličejo na pomoč žandarje, sodnije, ječe in vislice. Mi se borimo samo za pravico, in pravica mora končno zmagati, če tudi bi jo preganjal in se zaklel zoper njo ves svet.

Ob obletnici majniške deklaracije.

Kolo časa se je zavrtelo ravno za eno leto, odkar so nastopili naši poslanci s svojo majniško deklaracijo. V njej so dali duška, v njej so povedali to, kar je hotelo na dan vsakemu izmed nas, ja, kar je živelo v srcu vsega naroda že celo stoletje. Ni se torej čuditi, da se je oprjel narod te deklaracije s takim navdušenjem, saj je našel samo besede za to — kar je dremalo že dolgo v njegovem srcu, saj je vedel, da je tudi naš človek človek, da ima istotako pravico hoditi po zemlji kot vsakdo drugi, da sme zahtevati tudi za svoj narod to, kar zahtevajo drugi narodi.

Tako je prišla majniška deklaracija s svojo zahtevo po združenju vseh južnih Slovanov, kar jih prebiva pod žezlom našega presvitlega cesarja. Kaj meja ob Sotli in ob Gorjancih? Preko njiju si podajata roko brata, ki sta si brata po krvi in po jeziku. Ločili so ju tekem let na vse mogoče načine, samo da bi se ne s ozna, da bi ne vedela, da sta brata. A kri ni voda in zato sta se našla sedaj s tem večjo ljubeznijo. In kaj naj porečemo o onih, ki so južni sosedi Hrvatov. Tudi ti so naši bratje, saj se ločijo od Hrvatov samo in edino po rabi drugačnih črk. Žal, jih poznamo pri nas premalo. Srbi, smo rekli vedno, imajo svojo državo, svojega kralja. A temu ni tako! Le en del Srbov stanuje v kraljevini Srbiji, le en del Srbov je imel z mogočno našo domovino vojno. Velik del Srbov pa živi že dolga desetletja, nekateri že stoletja v naši domovini, pod istim vla-

Južni Nemci in nemškutarji pri cesarju.

Zadnjo soboto, dne 25. t. m., so bili Nemci in nemškutarji iz Koroške, Stajerske, Kranjske in Primorske pri cesarju ter so protestirali proti ustanovitvi jugoslovanske države in proti agitaciji za to državo. Po ustavi nosi za vsa politična dejanja in govore cesarjeva vlada odgovornost. Za to velja naša kritika stališću vlade.

Že pred meseci so južni Nemci in nemškutarji prosili pri cesarju za avdijenco. Takrat je niso dobili. Med tem je prišel Černinov govor, v katerem je bilo razkrito, kako se je naš cesar trudil na vse načine za mir. Avstrijskih Nemcev se je vsled razkritij Černinovih lotila velika „vznemirjenost.“ Bali so se, da bi se mi znali vendar le ločiti od Nemčije in skleniti mir. Da se Nemci „pomirijo“, jim je vlada obljubila, nastopiti proti Čehom in Jugoslovanom. Proti Čehom je izdala naredbo za okrožna glavarstva, s katerimi je pričela delitev Češke v nemški in češki del, proti Jugoslovanom pa je izdala preganjalne odredbe in zagotovitev, da (Seidlerjeva!) vlada ne bo ustanovila Jugoslavije v smislu majniške deklaracije (kar mi Seidlerju verjamemo in mirno čakamo). Toda južnim Nemcem in nemškutarjem to ni bilo dovolj, ta zagotovila so hoteli imeti tudi iz cesarjevih ust. Zato jim je vlada sedaj izposlovala avdijenco pri cesarju. Ta se je vršila preteklo soboto.

Nemci in nemškutarji govorijo.

Govorili so pred cesarjem deželni glavar koroški Ajhelburg, ptujski pek Ornig, Stajerčev urednik Linhart, kočevski dekan Erker, ljubljanski Nemeč Pammer, kočevski župan Loj, tržaški odvetnik Krausenek in graška gospa Schreiner.

Dr. Mravlagar, ki bi lahko povedal pravo mišljenje naših Nemcev in nemškutarjev o njih patriotizmu, in urednika Norbert Jahna ni bilo.

Pek Ornig je tudi pred cesarjem govoril po svojem starem načinu. Kopicil je drzno neresnico na neresnico. Rekel je, da majniška deklaracija izvira iz panslavističnih misli. Ptujski pek bi moral povedati, ako bi govoril resnico, da majniška deklaracija izvira le iz večstoletnega zapostavljanja Jugoslovanov za Nemci, Madžari in Italijani, posebno pa iz strašnih dogodkov začetkom svetovne vojske. Neresnico je govoril nadalje, ko je pred cesarjem trdil, da nemško-nemškutarjska deputacija pred cesarjem zastopa naše slavne polke št. 87, 47, 26, pionirje št. 3, saperje št. 8 in strelce št. 4. Pomislite, Ornig in Linhart zastopnika naših narodno zavednih mož in mladeničev! A